

Łódzkie Studia Etnograficzne
Lodz Ethnographic Studies

60 *mapa*

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Wrocław–Łódź 2021

Redaktor naczelny: Grażyna Ewa Karpińska (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Zastępca redaktora naczelnego: Katarzyna Kaniowska (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Sekretarz redakcji: Aleksandra Krupa-Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Członkowie redakcji: Anna Weronika Brzezińska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), Katarzyna Orszulak-Dudkowska (Uniwersytet Łódzki, Łódź), Teresa Smolińska (Uniwersytet Opolski, Opole), Blanka Soukupová (Univerzita Karlova, Praga), Joanna Świerczyńska (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze), Marta Wieczorek (Zayed University, Dubaj)

Rada naukowa: Maja Godina Golja (Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Lublana), Róża Godula-Węclawowicz (Polska Akademia Nauk, Kraków), Joanna Dziadowiec-Greganić (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Warszawa), Margita Jágerová (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Nitra), Božidar Jezernik (Univerza v Ljubljani, Lublana), Padraic Kenney (Indiana University, Bloomington, USA), Jacek Pawlik (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn), Jana Pospíšilová (Akademie věd České Republiky, Brno), Peter Salner (Slovenska akademija vied, Bratislava), Sławomir Sikora (Uniwersytet Warszawski, Warszawa), Katarzyna Smyk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), Tereza Šiehoferová (Západočeská univerzita, Plzeň)

Redaktorzy tematyczni: Aleksandra Krupa-Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki, Łódź), Sebastian Latocha (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Recenzenci: Dorota Angutek (Polska), Katarzyna Ceklarz (Polska), Małgorzata Czapiga-Klag (Polska), Kinga Czerwińska (Polska), Mateusz Dąsał (Polska), Anna Drożdż (Polska), Jacek Gądecki (Polska), Ingrid Slavec Gradišnik (Słowenia), Renata Iwicka (Polska), Arkadiusz Jełowicki (Polska), Jacek Kaczmarek (Polska), Damian Kasprzyk (Polska), Elżbieta Konończuk (Polska), Anna Kozak (Polska), Piotr Kubkowski (Polska), Anna Kurpiel (Polska), Anna Kwaśniewska (Polska), Natalia Lemann (Polska), Maria Małanicz-Przybylska (Polska), Tomasz Nawrocki (Polska), Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (Polska), Jakub Niedźwiedz (Polska), Michał Rak (Czechy), Ewa Pałasz-Rutkowska (Polska), Sławomir Sikora (Polska), Dorota Siwicka (Polska), Agata Skórzyńska (Polska), Łukasz Sochacki (Polska), Grzegorz Studnicki (Polska), Filip Szałasek (Polska), Jan Święch (Polska), Renata Tańczuk (Polska), Laco Toušek (Czechy), Violetta Wróblewska (Polska)

Tłumaczenia i adiustacja językowa (j. angielski): Robert Lindsay Hodgart (University of Edinburgh, Edynburg), Klaudyna Michałowicz (Uniwersytet Warszawski, Warszawa)

Projekt okładki i layoutu, skład: Joanna Apanowicz

Ilustracja na okładce: ze zbiorów Adobe Stock numer 190448863: <https://stock.adobe.com/pl/images/vintage-contour-map-printing-natural-printing-illustrations-of-maps/190448863>

Wydano we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim

Wydano dzięki finansowemu wsparciu Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi

Indexed in:

SCOPUS, ERIH PLUS, EBSCO, CEJSH, CEEOL, DOAJ, Index Copernicus

Czasopismo znajduje się w wykazie punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wersja on-line „Łódzkich Studiów Etnograficznych”/”Lodz Ethnographic Studies” jest wersją oryginalną czasopisma

Czasopismo dostępne na:

apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/LSE

www.ptl.info.pl/lse

© Copyright by Polskie Towarzystwo Ludoznawcze

© Copyright by Authors

ISSN 2450-5544

Wydawca:

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze

50-383 Wrocław

ul. Fryderyka Joliot-Curie 12

tel.: (+48 71) 375 75 83

www.ptl.info.pl

ptl@ptl.info.pl

Adres redakcji:

„Łódzkie Studia Etnograficzne”/”Lodz Ethnographic Studies”

90-131 Łódź

ul. Lindleya 3/5

tel.: (+48 42) 635 61 50

lse.redakcja@gmail.com

spis treści

O Narodowym Instytucie Kultury i Dziedzictwa Wsi About The National Institute of Rural Culture and Heritage	9
--	---

rozprawy

Mikołaj Madurowicz

Mapa jako optyka

A map as optics	13
-----------------------	----

Elżbieta Rybicka

Do czego służy mapa? Kartografia w obiegu socjokulturowym

What is the map for? Cartography in the sociocultural circulation	35
---	----

Gabriela Fatková, Tereza Šlehoferová

Structured methods of data production and their visualization

using GIS: semantic domains in ethnographic research of landscapes

Strukturyzowane metody wytwarzania i wizualizacji danych

z wykorzystaniem GIS: domeny semantyczne w etnograficznych

badaniach krajobrazów	53
-----------------------------	----

Sebastian Latocha

Dynamika krajobrazu poniemieckich wsi w Polsce centralnej.

Eksperyment kartograficzny

The dynamics of the landscape of post-German villages in central

Poland. A cartographic experiment	77
---	----

Agata Stanis

Mapy dźwiękowe i wyobrażenia audiogeograficzna: kartograficzne

i społeczne praktyki soundmappingu

Sound maps and audio-geographic imagination: cartographic

and social practices of soundmapping	93
--	----

Zygmunt Kłodnicki

Etnograficzne atlasy Polski. Prolegomena

The ethnographic atlases of Poland. Prolegomena	113
---	-----

Stanisław Węglarz

Etnograficzne mapowanie polskiej Góralczyzny przez Wincentego

Pola i innych badaczy

Ethnographic mapping of the Polish Highlanders' region by Wincenty

Pol and other researchers	133
---------------------------------	-----

Igor Piotrowski**Podróż do kresu mapy. Destrukcja kartografii jako
dekonstrukcja – perspektywa pragmatyczna**

A journey to the end of the map. Destruction of cartography
as a deconstruction – a pragmatic perspective 151

Marcin Lisiecki**Mapy Japonii i reprodukcja japońskiej tożsamości narodowej
w kulturze popularnej**

Maps of Japan and the reproduction of Japanese national identity
in popular culture 173

Włodzimierz Karol Pessel**Miasto bez schematu. Plany komunikacji miejskiej i rozwój Warszawy**

A City without its transit map. Public transport plans and the
development of Warsaw 197

Hubert Wierciński**Etnografia w skale: mapy topograficzne a doświadczenie wspinaczki**

Ethnography in rocks: topographic maps and the experience of climbing 215

materiały z terenu

Anna Bińska, Kaja Kojder, Helena Patzer, Małgorzata Wojtaszczyk**Etnograficzne mapy bliskich terytoriów. Przestrzeń wsi oczami
społeczności lokalnej**

Ethnographic maps of nearby territories. The space of a village
as seen by the local community 239

Agnieszka Pieńczak, Polina Povetkina**Mapowanie motywów mitologicznych. *Zmora* jako istota szkodząca
ludziom i zwierzętom gospodarskim**

Mapping mythological motives. *Zmora* as a creature harmful to
people and farm animals 267

komentarze i omówienia

Barbara Januszkiewicz**Looking for the traces of Polish heritage on the map of Ukraine.****Linguistic educational game**

Śladami polskiego dziedzictwa na mapie Ukrainy. Językowa gra edukacyjna 297

Janusz Barański

Dziedzictwo miejskie Krakowa, czyli rzecz o książce

Mapy miasta. Dziedzictwa i sacrum w przestrzeni Krakowa

The urban heritage of Krakow, or about the book

Maps of the City. Heritages and the Sacred within Kraków's City Scape 303

Robert Garstka, Aleksander Lysko

Projekt etnograficzny: *Mapa Obrzędowa Górnego Śląska*

An ethnographic project: *Map of the Rites of the Upper Silesia* 311

na inny temat

Joanna Dziadowiec-Greganić

Ku nowej teorii dziedzictwa rzemieślniczego

i rękodzielniczego – pomiędzy materialnością i niematerialnością

w tworzeniu

Towards a new theory of craftsmanship and handicraft

heritage – between materiality and immateriality in the process of creation 329